

Sygn. akt VIII U 2338/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2015 r. w Gliwicach

sprawy J. R. (R.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 15 września 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu prawo do emerytury od września 2014 r.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt. VIII U 2338/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 września 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., odmówił ubezpieczonemu J. R. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z powodu nieudokumentowania na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 5 lat, 3 miesiące i 12 dni. W uzasadnieniu decyzji ZUS podkreślił, iż nie uznał do pracy w warunkach szczególnych okresu od 2.11.1977r. do 31.12.1988r. z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania spornego świadczenia. Wniósł o przesłuchanie wskazanych świadków, których zeznania, wobec niemożności przedłożenia stosownego świadectwa pracy, stanowią jedyny dowód wykonywania przez niego pracy w okresie zakwestionowanym w decyzji ZUS, a także - co ubezpieczony sprecyzował na rozprawie w dniu 24.02. (...) - w okresie zatrudnienia w (...) w latach 1991-2002r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. W uzasadnieniu szeroko wyjaśnił podstawy i faktyczne i prawne zaskarżonej decyzji, wskazując na ograniczenia dowodowe istniejące w postępowaniu administracyjnym, a także rozbieżności w nazewnictwie stanowisk pracy

odwołującego wynikające z porównania jego twierdzeń z zeznaniami wskazanymi przez niego świadków. Nadto ZUS sprostował datę końcową okresu zakwestionowanego, wskazując iż wbrew błędnym ustaleniom zawartym w decyzji, okres od 1.09.1988r. do 31.12.1988r. zaliczony został do pracy w warunkach szczególnych, zatem okresem spornym w niniejszej sprawie jest okres zatrudnienia od 2.11.1977r. do 31.08.1988r. Nadto ZUS podniósł, iż do ogólnego stażu pracy wliczył okres zatrudnienia od 20.03.1991r. do 20.04.1998r. w (...) Sp. z o.o. wobec faktu, iż ubezpieczony skorzystał z bezpłatnego urlopu w okresie od 21.04.1998r. do 14.04.1999r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił:

Ubezpieczony J. R. urodzony (...), w dniu 8 września 2014r. złożył wniosek o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W dniu 15 września 2014r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję odmowną.

Do okresów składkowych i nieskładkowych organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu na dzień 1 stycznia 1999r. 26 lat, 1 miesiąc i 18 dni.

Do pracy w szczególnych warunkach ZUS uwzględnił ubezpieczonemu okresy zatrudnienia:

- od 5 lipca 1972r. do 15 lipca 1975r. – (3 lata i 12 dni) w G.S.W. S.A. KWK (...) w G. na stanowiskach mł. górnik p/z i górnik p/z; zgodnie ze świadectwem pracy z 19.06.2000r.
- od 1 września 1988r. do 31 grudnia 1988r. – (4m-ce) oraz od 1 lutego 1989r. do 31 grudnia 1990r. (1 rok i 11 m-cy) w (...) S.A. w K.; zgodnie z treścią świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym wskazano, że w powyższych okresach ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace zbrojarskie i betoniarские na kontraktach w Niemczech (wykaz A, dział V, poz. 4 stanowiącego załącznik do rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983r.).

Organ rentowy do okresów pracy w warunkach szczególnych nie uznał natomiast okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Z. od 2 listopada 1977r. do 31.08.1988r. i od 20.03.1991r. do 31.12.1998r., z uwagi na brak świadectw pracy w warunkach szczególnych.

Za powyższy okres, ubezpieczony legitymuje się świadectwem pracy z dnia 19.03.1991r., z którego wynika, iż w okresie od 2.11.1977r. do 19.03.1991r. pracował w tym zakładzie na stanowisku zbrojarz i w okresie od 1.09.1988r. do 15.03.1991r. skorzystał z urlopu bezpłatnego celu wyjazdu na budowę eksportową. Stanowisko zbrojarza jest także wskazane w umowie o pracę zawartą w dniu 1 listopada 1977r. pomiędzy odwołującym a ww. zakładem pracy.

Sąd ustalił, iż w aktach organu rentowego znajduje się również świadectwo pracy wystawione przez Grupę (...) Sp. z o.o. w Z., za okres zatrudnienia od 20.03.1991r. do 14.14.1999r. na stanowisku spawacz w pełnym wymiarze czasu pracy, z adnotacją, iż w okresie od 21.04.1998r. do 14.04.1999r. ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego. Za okres od 15.14.1998r. do 31.03.2000r. odwołujący legitymuje się świadectwem pracy – duplikatem, wystawionym przez syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości, z którego wynika, iż w ww. okresie odwołujący pracował w Oddziale w W. w Niemczech na stanowisku zbrojarza i wykonywał prace w warunkach szczególnych.

Przedsiębiorstwo (...) w Z. działało w branży budowlanej – zwłaszcza w budownictwie mieszkalnym, ale również przedmiotem działalności była produkcja konstrukcji stalowych i żelbetowych na potrzeby nie tylko przedsiębiorstwa ale i innych zakładów.

Sąd ustalił, iż praca ubezpieczonego w okresie zatrudnienia w (...) w Z., polegała przede wszystkim na wykonywaniu prac zbrojarskich w poligonowej wytwórni elementów prefabrykowanych, gdzie pracował przy produkcji konstrukcji stalowych i żelbetowych do roku. ok. 1984, tj. do uzyskania tytułu mistrza w zawodzie zbrojarza. Od uzyskania w roku ok. 1980r. uprawnień spawacza, wykonywał również prace spawalnicze. Następnie został przyjęty do grupy robót montażowych pod kierownictwem W. M. (1) i wykonywał prace montażysty i spawacza konstrukcji stalowych

i żelbetowych na wysokościach, w trudnych warunkach, przygotowując front robót dla pozostałych pracowników wykończających budowę, tj. cieśli, ślusarzy, tynkarzy, malarzy. Ubezpieczony posiadał uprawnienia do pracy na wysokościach bez ograniczeń. Z tytułu pracy w warunkach szczególnych otrzymywał mleko i posiłki regeneracyjne, a dodatek za prace w warunkach szkodliwych był uwzględniony w wynagrodzeniu dodatkowym ustalonym według kategorii zaszerogowania. Ubezpieczony wykonywał wyżej opisaną pracę codziennie, w pełnym wymiarze czasu pracy, nierzadko w ponadnormatywnym czasie pracy.

Prace zbrojarza – montażysty na wysokości, ubezpieczony kontynuował w dalszym okresie zatrudnienia, także w (...) Sp. z o.o., zajmującej się budownictwem ogólnym, gdzie został zatrudniony za przyczyną jej w-ce prezesa - W. M. (1), z którym wcześniej pracował w (...).

Brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych za sporny okres zatrudnienia wynika z braku wiedzy i rozeznania ubezpieczonego co do konieczności legitymowania się takim świadectwem, a także z powodu zaniedbań zakładów pracy, które utraciły byt prawny.

Sąd ustalił, że ubezpieczony ukończył 60 lat życia oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, akt osobowych dołączonych do akt (koperta - k.15) zeznań świadka W. M. (1) i wyjaśnień odwołującego (nagranie rozprawy z dnia 24 lutego 2015r., płyta – 22 a.s.).

Sąd dał wiarę w całości zeznaniom świadka, były spójne i szczegółowe oraz znalazły odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym, zwłaszcza w aktach osobowych. Świadek W. M. w okresie spornym pracował wraz z ubezpieczonym bądź na budowie odbierając z jego wydziału wykonane elementy konstrukcji, bądź w brygadzie – grupie montażowej, jako bezpośredni przełożony, stąd też posiadał wiedzę i rozeznanie co do charakteru i sposobu wykonywania pracy.

Sąd ograniczył przeprowadzenie postępowania dowodowego do zakresu spornego okresu zatrudnienia odwołującego w (...) w Z., gdyż zgodnie z oświadczeniem pełnomocnika organu rentowego okres ten, z pominięciem okresu urlopu bezpłatnego, a z doliczeniem do już uznanego przez ZUS okresu pracy w warunkach szczególnych, wyczerpywał wymagany 15-letni staż pracy.

Sąd nie przeprowadzał dowodu z przesłuchania świadka W. M. (3), gdyż odwołujący na rozprawie w dniu 24 lutego 2015r. cofnął w tym zakresie wnioski dowodowe.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy był wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie ubezpieczonego jest zasadne.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składowy i nieskładowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony ukończył 60 lat życia, nie jest członkiem OFE oraz na dzień 1 stycznia 1999r. posiada 26 letni staż pracy.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15-letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy zaliczył jedynie 5lat, 3 miesiące i 15 dni takiej pracy.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd przyjął, że ubezpieczony posiada wymagany 15 letni okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace w szczególnych warunkach w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Z. od 2 listopada 1977r. do 31 sierpnia 1988r. które są wymienione w wykazie A, dziale V, poz. 4 i 5 tj. prace zbrojarskie i betoniarskie oraz prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości oraz w dziale XIV, poz. 12 prace przy spawaniu. Wykaz ten stanowi załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

O tym, że praca ubezpieczonego była wykonywana w warunkach szczególnych świadczą zeznania świadka, bezpośredniego przełożonego ubezpieczonego oraz dokumentacja pracownicza, w tym treść angaży, świadectw pracy czy karty przebiegu zatrudnienia, w których jednolicie oznaczano stanowisko pracy ubezpieczonego jako zbrojarz. Znaczącym jest również fakt, iż w okresie korzystania z bezpłatnego urlopu w ramach stosunku pracy z (...), tj. od 1.09.1988r. do 15.03.1991r. ubezpieczony pracował na budowie zagranicznej na kontrakcie w Niemczech wykonując prace zbrojarza i betoniarza, co potwierdzone zostało w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawionym przez (...) S.A., który to okres (1.09.1988 - 31.12.1988r. i 1.02.1989r. - 31.12.1990r.) organ rentowy wliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych. Dla Sądu oczywistym jest, iż ubezpieczony nie zostałby skierowany do prac zbrojarskich i betoniarskich na budowie eksportowej, gdyby prac takich nie wykonywał w macierzystym zakładzie, tym bardziej, iż legitymuje się dodatkowo tytułem mistrza w tym zawodzie.

Sąd przy ocenie rzeczywistego przebiegu zatrudnienia w spornym okresie nie pominął okoliczności, iż ubezpieczony kontynuował wykonywanie tego rodzaju prac - zbrojarskie i monterskich na wysokości u kolejnych pracodawców, w tym w (...) Sp. z o.o., do której, co ważne, zwerbowany został przez przełożonego z poprzedniego zakładu pracy, z uwagi na doświadczenie i profesjonalizm w wykonywaniu prac na wysokościach. Prace monterów konstrukcji na wysokości stanowią istotę, trzon prac budowlanych, z uwagi na trudne warunki i ryzyko wypadku przy wykonywaniu kośćca, szkieletu budynku.

Bez znaczenia pozostaje okoliczność braku świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, gdyż fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

W tym miejscu podnieść należy także, iż wprawdzie § 2 ww. rozporządzenia RM określa wymóg by okresy zatrudnienia w warunkach szczególnych stwierdzał zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy, to jednak, zgodnie z aktualnym orzecznictwem, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia z dnia 21 stycznia 2014 r., III AUa 1317/13). Dlatego też dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej.

Mając zatem na uwadze powyższe rozważania, niewątpliwym jest, że po doliczeniu do już uznanego przez ZUS stażu pracy w warunkach szczególnych (5 lat, 3 m-ce i 12 dni), prawie 11-letniego okresu zatrudnienia w (...) w Z., J. R. legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. 15- letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Wobec faktu, że ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki uprawniające go do wcześniejszej emerytury, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od września 2014r., tj., od miesiąca złożenia wniosku.

SSO Jolanta Łanowy